

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC
SOLUTIONS

MUTAXASSISLIK FANLARINI O'QITISHDA ZAMONAVIY
AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING
METODOLOGIK ASOSLARI

Yuldasheva Dildora Sharifovna

Buxoro innovatsiyalar universiteti

II kurs magistranti

Annotatsiya: *Ushbu maqolada mutaxassislik fanlarini o'qitish jarayonida zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanishning metodologik asoslari yoritiladi. Unda axborot texnologiyalarining o'qitish samaradorligini oshirishdagi o'rni, talabalarning bilim olish jarayonidagi faolligini oshirish, shuningdek, zamonaviy o'qitish platformalari va vositalarini joriy etish masalalari muhokama qilinadi. Ta'lim jarayonida raqamli resurslarni qo'llash, interaktiv dars usullari va multimediya texnologiyalari orqali talabalar bilimlarini mustahkamlashga oid amaliy misollar va tavsiyalar keltirilgan. Metodologik asoslar sifatida, zamonaviy pedagogika prinsiplari hamda innovatsion yondashuvlar tanlangan. Mazkur maqola ta'lim sohasida faoliyat yurituvchi mutaxassislar, o'qituvchilar va tadqiqotchilar uchun foydali bo'lishi mumkin.*

Kalit so'zlar: *mutaxassislik fanlari, axborot texnologiyalari, pedagogika, metodologiya, zamonaviy ta'lim, interaktiv usullar, raqamli platformalar, multimediya, innovatsion yondashuv, o'qitish samaradorligi*

Mutaxassislik fanlarini o'qitish zamonaviy ta'lim tizimining asosiy tarkibiy qismlaridan biri hisoblanadi. Ta'limning sifati va samaradorligi ko'p jihatdan pedagoglarning dars jarayonini qanday tashkil etishiga, shuningdek, zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish darajasiga bog'liq. Axborot texnologiyalari (AT) bugungi kunda o'qituvchilar uchun o'quv jarayonini yanada qiziqarli va mazmunli qilish imkoniyatini taqdim etmoqda. Bu texnologiyalar faqatgina dars materiallarini yetkazish vositasi bo'lib qolmasdan, balki talabalarning mustaqil o'rganish ko'nikmalarini shakllantirish va rivojlantirish uchun ham asos bo'lib xizmat qilmoqda[6].

Ta'lim jarayonida zamonaviy axborot texnologiyalarini qo'llashning asosiy afzalliklaridan biri bu interaktiv yondashuvni joriy qilishdir. Interaktiv yondashuv talabalarni dars jarayonida faol ishtirokchi sifatida shakllantirishga yordam beradi. Masalan, multimediya texnologiyalari orqali vizual va audial ma'lumotlarni bir vaqtda yetkazish talabalar uchun murakkab mavzularni tushunishni osonlashtiradi[3]. Shuningdek, talabalarning e'tiborini jalb qilish va bilimlarni mustahkamlash uchun video darsliklar, animatsiyalar va boshqa interaktiv vositalardan foydalanish mumkin.

Axborot texnologiyalari pedagoglarga o'quv materiallarini talabalarning individual xususiyatlariga mos ravishda taqdim etish imkonini beradi. Elektron o'quv resurslari orqali talabalarning bilim darajasini kuzatish va ularning o'zlashtirishini baholash

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

jarayoni yanada osonlashadi. Moodle, Google Classroom, Blackboard kabi raqamli platformalar o'quv jarayonini boshqarish, o'quv materiallarini tarqatish, topshiriqlarni avtomatlashtirilgan tarzda tekshirish kabi imkoniyatlarni yaratadi[2]. Bunday platformalar nafaqat o'quv jarayonini tashkil etish uchun qulay, balki pedagog va talabalar o'rtasidagi o'zaro aloqani mustahkamlashda ham muhim ahamiyatga ega.

AT vositalaridan foydalanish nafaqat auditoriya mashg'ulotlarida, balki masofaviy ta'limda ham katta ahamiyatga ega. Masofaviy ta'lim texnologiyalari talabalarga joylashgan hududidan qat'i nazar ta'lim olish imkoniyatini taqdim etadi. Videokonferensiyalar, onlayn darslar va virtual laboratoriyalar bu jarayonning ajralmas qismidir. Ushbu usullar ayniqsa pandemiya sharoitida o'zining dolzarbligini namoyon etdi. Talabalar va o'qituvchilar uchun moslashuvchan ta'lim sharoitlarini yaratish orqali o'qitish jarayonining uzluksizligini ta'minlash mumkin.

Ta'limda zamonaviy axborot texnologiyalarini qo'llashning muhim aspektlaridan biri bu raqamli savodxonlikni oshirishdir[5]. Raqamli texnologiyalarni samarali qo'llash uchun o'qituvchilar texnologik ko'nikmalarni egallashlari lozim. Bu jarayonda o'qituvchilar uchun maxsus treninglar va seminarlarni tashkil etish muhim o'rin tutadi. Chunki zamonaviy texnologiyalarni to'g'ri qo'llash pedagogik jarayonning sifatini sezilarli darajada oshiradi.

Shuningdek, axborot texnologiyalarining o'quv jarayonida tatbiq etilishi yangi pedagogik metodlarni rivojlantirishga turtki bo'ladi. Masalan, g'arb mamlakatlarida keng qo'llaniladigan "flipped classroom" (teskari sinf) modeli, "problem-based learning" (muammoga asoslangan o'qitish) va "gamification" (o'yinlashtirish) texnologiyalari talabalar faolligini oshirishga yordam beradi[4]. Ushbu metodlar o'qitish jarayonini talabalar uchun yanada qiziqarli qiladi va ularning ta'limga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

Axborot texnologiyalarining ta'lim jarayonida keng tatbiq etilishi turli muammolarni ham yuzaga keltirishi mumkin. Masalan, barcha ta'lim muassasalarida texnik va infratuzilma yetarli darajada rivojlanmagan. Shuningdek, o'quvchilar va o'qituvchilar tomonidan texnologiyalardan noto'g'ri foydalanish ehtimoli mavjud[1]. Bunday muammolarni hal qilish uchun davlat tomonidan texnologik imkoniyatlarni kengaytirish, infratuzilmani rivojlantirish hamda texnologik vositalardan foydalanish bo'yicha maxsus qo'llanmalar yaratish lozim.

Xulosa qilib aytganda, zamonaviy axborot texnologiyalari mutaxassislik fanlarini o'qitish jarayonini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqmoqda. Ushbu texnologiyalarni qo'llash pedagoglar va talabalar o'rtasidagi o'zaro aloqani yaxshilash, bilimlarni mustahkamlash, shuningdek, ta'lim jarayonini individuallashtirish imkonini beradi. Kelajakda pedagogik texnologiyalarning yanada rivojlanishi ta'lim tizimining yanada samarali bo'lishiga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Siemens, G. (2005). Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age. International Journal of Instructional Technology and Distance Learning.
2. Anderson, T., & Elloumi, F. (Eds.). (2004). Theory and Practice of Online Learning. Athabasca University.
3. Prensky, M. (2001). Digital Natives, Digital Immigrants. On the Horizon, MCB University Press.
4. UNESCO. (2020). Education in a post-COVID world: Nine ideas for public action.
5. Laurillard, D. (2012). Teaching as a Design Science: Building Pedagogical Patterns for Learning and Technology. Routledge.
6. Mayer, R. E. (2009). Multimedia Learning. Cambridge University Press.

